

4H

Kestävää kasvua tekemällä oppien

Strategia 2020 - 2022

Suomen 4H-liitto

Kasvun strategia 2020 - 2022

Edessäsi olevaa 4H:n strategiaa on valmisteltu laajassa yhteistyössä ja vuorovaikutuksessa nuorten, 4H-järjestön toimi- ja luottamushenkilöiden, vapaaehtoisten ja sidosryhmien kanssa.

Työ käynnistyi syksyllä 2017 toteutetulla verkkoaiivoriihellä, johon vastasi lähes tuhat henkilöä. Valmistelu jatkui vuoden 2018 aikana yhteisissä tilaisuuksissa, työpajoissa ja kokouksissa.

Toimintaympäristön muutosten seuranta ja analysointi ovat olleet tärkeä osa strategiatyötä alusta asti. Tällä strategialla ja tulevien vuosien toiminnallaan 4H-järjestö haluaa vastata erityisesti ilmastonmuutokseen ja kestäväen elämäntavan vaatimukseen, lasten ja nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn, työelämän ja koulutuksen muutokseen, alueelliseen kehitykseen sekä monikulttuurisuuden vahvistumiseen yhteiskunnassamme.

Parhaimmillaan strategia on kaikkien toimijoiden yhteinen työväline, joka antaa suunnan ja merkityksen päivittäisen 4H-nuorisotyön toteuttamiseen. Tavoitteenamme on ollut rakentaa strategia, jonka jokainen toiminnassa eri tavoin mukana oleva voi kokea omakseen.

Olemme onnistuneet, kun jokainen meistä toimijoista pystyy vastaamaan kysymyksiin:

- Mitä valitut tavoitteet merkitsevät omassa 4H-työssäni/roolissani?
- Miten voin itse toimia edistääkseni 4H:n strategisten tavoitteiden toteutumista?

Kun nämä vastaukset muuttuvat käytännön teoiksi arjessa, olemme järjestönä yhdessä matkalla kohti esitettyä visiotamme "Kestävää kasvua tekemällä oppien". Vision ytimessä ovat lapset ja nuoret. He ovat se syy, miksi 4H-järjestö on olemassa.

Strategia 2020 - 2022
Suomen 4H-liitto
Paino: Grano 2019

**Sinä olet elämäsi
tärkein tekijä.**

4H on lapsia ja nuoria varten

4H on olemassa lapsia ja nuoria varten. Teemme työtä, jotta jokainen suomalainen lapsi tai nuori löytää omat vahvuutensa ja kiinnostuksen kohteensa, saa onnistumisen kokemuksia ja mahdollisuuden kasvaa täyteen potentiaaliinsa: kestävään elämäntapaan, aktiiviseen työhön ja yrittäjyyteen. Jokainen lapsi ja nuori on arvokas.

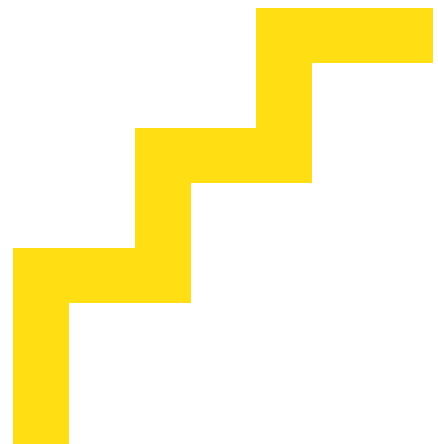
Toimimme sen puolesta, ettei yksikään lapsi tai nuori jäisi syrjään yhteiskunnasta. 4H-toiminnan sisällöt ja tekeminen tarjoavat 2020-luvulla konkreettisia vastauksia moniin yhteiskunnan haasteisiin. Uskomme, että toimintamme on ajankohtaisempaa kuin koskaan.

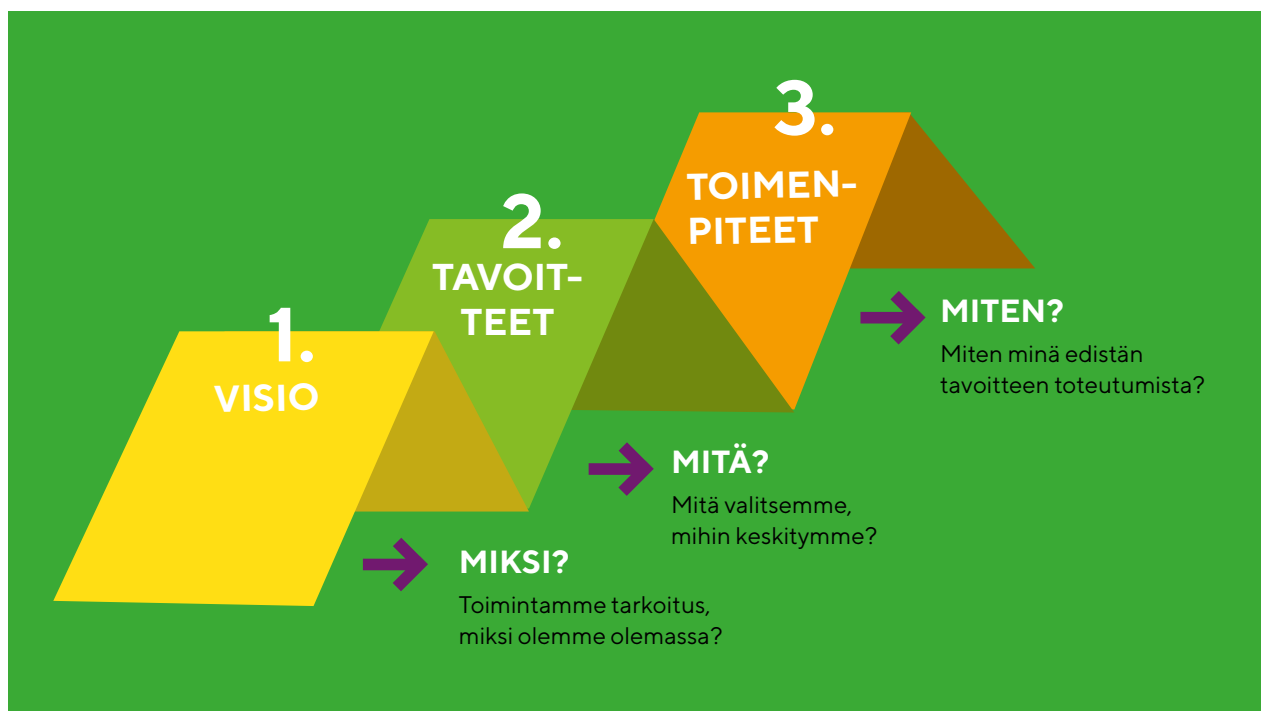
Uusi strategiamme on kasvun strategia. Tavoitteemme on, että 4H on tulevaisuudessa yhä useamman lapsen harrastus. Olemme jatkossakin vahva toimija maaseudulla mutta näemme, että kehityksen suunta vie samaan aikaan kohti taajamia ja kaupungeja. Haluamme tehdä työtä siellä, missä lapset ja nuoret ovat, kaikkialla Suomessa.

Suomessa on paljon alueita, joissa on 4H-nuorisotyölle merkittävää kasvupotentiaalia. Kasvaaksemme meidän tulee saada 4H-työ näkyväksi ja houkuttelevaksi myös taajamissa ja kaupungeissa. On yhdessä pohdittava, mikä on toimiva malli kaupunkiyhdistykselle ja miten toiminta kaupungeissa voi tulevaisuudessa kasvaa.

Käytännön nuorisotyö tehdään paikallisissa 4H-yhdistyksissä, jotka ovat olemassa järjestön jäseniä ja paikallisyhteisöjä varten. 4H-nuorisotyö perustuu vahvaan paikalliseen toimintaan. Suomen 4H-liiton tehtävä on toimia työn mahdollistajana tarjoamalla tukea ja palveluja, jotka auttavat yhdistyksiä onnistumaan työssään.

Olet elämäsi tärkein tekijä.

Miksi, mitä ja miten?

Strategiamme muodostuu vision, tavoitteiden ja toimenpiteiden muodostamasta kokonaisuudesta, jota järjestön arvot täydentävät.

Strategialla vastaamme kysymyksiin miksi, mitä ja miten?

Visiota voidaan arkikielellä kuvata myös unelmaksi. Vision kautta viestimme työme merkityksestä ja siitä, mihin suuntaan yhdessä haluamme kulkea. Visiomme kertoo siitä, MIKSI 4H-järjestö on olemassa. Hyvä visio vaikuttaa arjessa, yhdistää ja kertoo merkityksistä. Se on aito ja luonteva. Visio innostaa jatkopohdintaan ja omaan tulkintaan.

Asetetut tavoitteet viestivät siitä, MITÄ valitsemme ja mihin keskitymme, jotta visio toteutuisi.

Tärkein kysymys jokaisen toimijan kohdalla on MITEN? Miten voin omalla kohdallani edistää asetettujen tavoitteiden toteutumista? Miten ne näkyvät omassa työssäni?

Kun nämä kysymykset ja niiden vastaukset muuttuvat käytännön teoiksi arjessa, olemme yhdessä matkalla kohti vision osoittamaa suuntaa.

**Sinä olet idea.
Toteuta se.**

**Tekemällä
oppii parhaiten.**

Kestävää kasvua tekemällä oppien

Visiomme **Kestävää kasvua tekemällä oppien** kiteyttää olemassaolomme tarkoituksen ja tavoitteen lapsen ja nuoren näkökulmasta. Samalla se ottaa kantaa koko organisaation tulevaisuuden suuntaan.

Visiomme kautta vastaamme kysymyksiin: Miksi olemme olemassa, mitä lapset ja nuoret 4H-harrastuksesta saavat ja miten? Miksi 4H-harrastuksessa kannattaa olla mukana? Mihin suuntaan organisaationa haluamme kehittyä?

Kestävä kasvu viestii:

- 4H-järjestön kestävästä arvopohjasta, joka on vuosikymmenten aikana osoittanut toimivuutensa.
- Kestävää elämäntapaa tukevista tiedoista, taidoista ja asenteista, joita lapsi ja nuori 4H-harrastuksessa oppii. Kestävä elämäntapa tarkoittaa 4H-järjestössä ruokakasvatusta, nuorten kestävästä metsä- ja luontosuhteen rakentumisen tuemista sekä kestäviin valintoihin kannustamista.
- Tavasta, jolla suhtaudumme lasten ja nuorten kasvun tukemiseen. Pitkäjänteisyydestä, yhteisöllisyydestä, huolenpidosta ja välittämisestä.
- Tiedoista, taidoista ja osaamisesta, jotka kestävät muuttuvassa maailmassa. Osaamisesta, joka luo pohjaa hyvälle elämälle. Menestyksestä, joka perustuu omiin vahvuuksiin, niiden tunnistamiseen ja pitkäjänteiseen kehittämiseen.

- Organisaation tavoitteesta kasvaa ja kehittyä, tehdä yhä parempaa työtä suomalaisten lasten ja nuorten hyväksi. Tavoitteesta olla vahva toimija maaseudulla ja kaupungeissa sekä yhä useamman jäsenen ja vapaaehtoisen aktiivinen järjestö.

Tekemällä oppiminen

Tekemällä oppiminen on 4H-järjestön toimintamenetelmä ja kasvatusajattelun ydin. 4H:ssa lapset ja nuoret oppivat itse tekemällä ja osallistumalla aidoissa tilanteissa ja ympäristöissä.

Arvot ohjaavat, yhdistävät ja näkyvät

Suomen 4H on osa kansainvälistä 4H-toimijoiden verkostoa. Kansainvälinen yhteistyö ja toimintamallit ovat tärkeä osa toimintaa. Jokapäiväistä toimintaamme ohjaavat arvot, jotka yhdistävät 4H-järjestöjä ympäri maailman.

Arvoihimme sisältyvät neljä H-kirjainta sisältävät ajatuksen lapsen ajattelun, taitojen ja tunne-elämän tasapainoisesta kehityksestä ja sitä kautta rakentavasta hyvinvoinnista. Pidämme arvoja esillä kaikessa toiminnassamme.

HEAD - Harkinta

Kehitämme jatkuvasti omaa itsenäistä ajatteluamme. Olemme rehellisiä ja oikeudenmukaisia.

HANDS - Harjaannus

Harjoitteleme käytännön ja käden taitoja. Olemme yritteliäitä ja aktiivisia.

HEART - Hyvyys

Kunnioitamme ihmisiä ja luontoa. Pidämme huolta itsestämme ja toisistamme. Olemme avarakatseisia sekä yhteistyötaitoisia.

HEALTH - Hyvinvointi

Luomme arjen hyvinvointia itsellemme ja muille. Olemme valmiita hyviin tekoihin omassa lähiympäristössämme ja laajemmin maailmassa.

Tavoitteet

Tavoitteet ovat askelmerkkejämme kohti vision viitoittamaa tulevaisuutta. Ne kertovat, mitä teemme ja mihin asioihin haluamme keskittyä. Strategiakaudelle 2020 - 2022 4H-järjestöllä on kolme tavoitetta:

1. 4H-järjestönä uskomme menestykseen, jonka perustana ovat **innostavat ihmiset ja laadukas toiminta**.
2. Ajattelemme, että lasten ja nuorten hyvinvointia viedään parhaiten eteenpäin yhteistyössä. Haluamme olla **kiinnostava ja yhteistyökykyinen kumppani**.
3. **Positiivinen ja vetovoimainen järjestö** on tavoitteemme, johon sitoudumme kaikessa toiminnassa rakentamalla yhteistä positiivista tapaa viestiä ja toimia.

Onnistumme kun...

- meillä on innostavat ihmiset ja laadukas toiminta
- olemme kiinnostava ja yhteistyökykyinen kumppani
- olemme positiivinen ja vetovoimainen järjestö

1. Innostavat ihmiset ja laadukas toiminta

Innostavat ihmiset ja laadukas toiminta muodostavat perustan lasten ja nuorten 4H-harrastukselle kerhoista kestäväan, aktiiviseen elämäntapaan, työllistymiseen ja yrittäjyyteen.

Tavoittemme on, että innostus ja laatu näkyvät toiminnan ohjauksessa, viestinnässä ja markkinoinnissa kaikkialla Suomessa. Se, että jokainen lapsi ja nuori on arvokas, näkyy toimihenkilöiden ja vapaaehtoisten tavassa tehdä työtä ja kohdata lapsi tai nuori.

Laadukkaan toiminnan perustana ovat laadukkaat tuotteet. Tavoittemme on, että 4H-toimijoilla on käytössään laadukkaita nuorisotyön tuotteita eri ikäryhmille (6 - 28 v). Tuotteemme soveltuvat sekä kouluissa että vapaa-ajalla tapahtuvaan harrastustoimintaan.

Toimenpiteet:

- Painotamme toiminnan kehittämisessä strategiakaudella kestäväan elämäntapaan liittyviä aihealueita: ruoka, metsä ja luonto sekä käden- taidot.
- Kehitämme 4H-akatemiaa nuorten oppimis- ympäristönä. 4H:ssa opitut asiat tulevat näky- väksi opintopisteiden ja osaamismerkkien kautta.
- Otamme käyttöön uusia välineitä ja tapoja työllistää nuoria. Kehitämme uusia, nuorten yrittäjyyttä tukevia toimintamalleja 4H-yrityksen rinnalle. Nuorten työllistämässä kohderyh- mämme on erityisesti alle 18-vuotiaat.
- Vahvistamme eri-ikäisten vapaaehtoisten ja perheiden roolia nuorisotyön avaintuotteiden ja muun toiminnan tukena.
- Tarjoamme toimihenkilöille ja vapaaehtoisille mahdollisuuksia oman osaamisen kehittämiseen.
- Toteutamme laadukasta, järjestön omiin sisäl- töihin perustuvaa ostopalvelutoimintaa.
- Tuemme valittuja painopistealueita valtakunnal- lisella viestinnällä.
- Pidämme eri toiminnoissa esillä kestäväan elä- määntavan sekä kansainvälisyyden merkitystä. Tarjoamme monipuolisia kansainvälisiä koke- muksia eri-ikäisille.

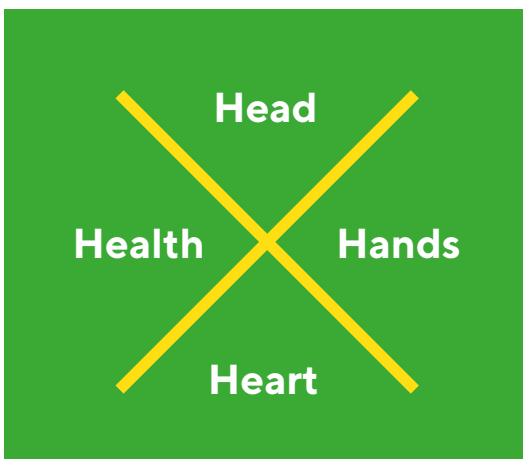
2. Kiinnostava ja yhteistyökykyinen kumppani

Parhaat tulokset saavutetaan, kun lasten ja nuorten asioita edistetään yhdessä. Tulevaisuuden rakentaminen on yhteistyötä, jossa tarvitaan kaikkia yhteiskunnan toimijoita.

Tavoittemme on, että 4H on kiinnostava ja yhteistyökykyinen kumppani kaikille, jotka haluavat toimia yhteiskuntavastuullisesti ja ajattelevat, että lapsille ja nuorille tulee tarjota parhaat mahdolliset lähtökohdat hyvään elämään ja aktiiviseksi kansalaiseksi kasvamiseen.

Toimenpiteet:

- Etsimme aktiivisesti ja tavoitteellisesti strategiaamme tukevia uusia kumppanuuksia, jotka jakavat arvomme ja ovat kanssamme rakentamassa lasten ja nuorten kestäväää kasvua. Tärkeitä kumppaneitamme ovat yritykset, kunnat, koulut, maakunnat, muut järjestöt sekä media.
- Toimimme kumppaneina rakentavasti, vastuullisesti ja luotettavasti.
- Toimimme aktiivisesti strategiaamme tukevissa verkostoissa.

**Tekemisen ilo
asuu meillä.**

3. Positiivinen ja vetovoimainen järjestö

4H-brändi rakentuu yhteisistä sisällöistä ja tuotteista, yhteisestä tekemisestä ja yhtenäisestä tavasta toimia. 4H tunnetaan siitä, miten toimimme yhdessä positiivisesti lasten ja nuorten hyväksi eri puolilla Suomea.

Tavoittemme on, että 4H on positiivinen ja vetovoimainen järjestö lasten, nuorten, vanhempien, sidosryhmien ja muiden yhteiskunnan toimijoiden näkökulmasta.

Toimenpiteet:

- Vahvistamme jäsenyyden merkitystä. 4H-harrastus perustuu jäsenyyteen. Jäseneksi halutaan liittyä ja jäsenenä halutaan pysyä.
- Näkökulmamme on positiivinen suhteessa lapsiin ja nuoriin sekä omaan työhömmme. Kaikkia 4H-toimijoita yhdistää kiinnostus lasten ja nuorten hyvinvointiin ja tulevaisuuteen. Jokainen toimija omalla paikallaan on tärkeä osa brändiä.
- Näytämme yhtenäiseltä. 4H tunnetaan yhtenäisestä visuaalisesta ilmeestä, joka on käytössä kaikkialla Suomessa.

- Toteutamme avaintuotteiden kautta toimintaa kaikenikäisille lapsille ja nuorille. 4H-brändin perustan muodostavat avaintuotteet
  - Ryhmätoiminta
  - 4H-akatemia
  - Työpaikka ja 4H-yritys

Avaintuotteet (Kolme askelta työelämään -malli) ovat käytössä kaikissa 4H-yhdistyksissä. Suomen 4H-liitto tukee ja auttaa yhdistyksiä tuottamalla valmiita tuotekonsepteja ja tukipalveluja (materiaalit, koulutukset, viestintä ja neuvonta) avaintuotteiden mukaiseen 4H-toimintaan sekä levittämällä hyviä käytäntöjä.

Tavoitteen toteuttamista tukee yhteisesti sovittu linjaus siitä, että valtion tukea saava 4H-yhdistys toteuttaa vuoden aikana kaikkiin avaintuotteisiin liittyvää nuorisotyötä.

4H-nuorisotyön perusteet

Kasvatusajattelu – kasvatustyömme perusta

4H antaa lapsille ja nuorille mahdollisuuden löytää omat vahvuutensa tekemällä oppien. Luomme harrastuksen kautta turvallisen ja vastuullisen polun aktiiviseen ja kestävään elämäntapaan, työelämään ja yrittäjyyteen.

Arvot

Toimintamme perustana ovat 4H-järjestöjen kansainväliset arvot Head, Hands, Heart ja Health, jotka on käännetty suomeksi Harkinta, Harjaannus, Hyvyys ja Hyvinvointi. Ne sisältävät ajatuksen lapsen ajattelun, taitojen ja tunne-elämän tasapainoisesta kehityksestä ja tätä kautta rakentuvasta hyvinvoinnista. Pidämme arvoja esillä kaikessa toiminnassamme.

Menetelmä

Toimintamenetelmämme Tekemällä oppiminen "Learning by doing" perustuu amerikkalaisen kasvatustutkijan John Deweyn teoriaan. Tärkeitä asioita lapsen ja nuoren oppimisessa ovat oma kokemus ja yhteisöllisyys. 4H:ssa lapset ja nuoret saavat tehdä ja oppia aitoja asioita, aidoissa ympäristöissä itse toimien. Meillä lapsi ja nuori saa turvallisen ja välittävän harrastusympäristön, aikaa ja kasvua tukevia aikuisia.

Yrittäjyyskasvatuksen toimintamalli – Kolme askelta työelämään

Kasvatamme lapsia ja nuoria aktiiviseen kansalaisuuteen, kestävään elämäntapaan sekä tekemään, kokemaan ja ottamaan vastuuta kehittämällä heidän yrittäjyysvalmiuksiaan. Yrittäjyyskasvatuksella on ollut toiminnassamme järjestön perustamisesta lähtien tärkeä asema. Siihen liittyen 4H:lla on oma toimintamalli, joka tunnetaan nimellä "Kolme askelta työelämään".

Kasvatustavoite

Tavoitteenamme on, että 4H-toiminnassa mukana olevista lapsista kasvaa aktiivisia, vastuullisia ja yritteliäitä nuoria.

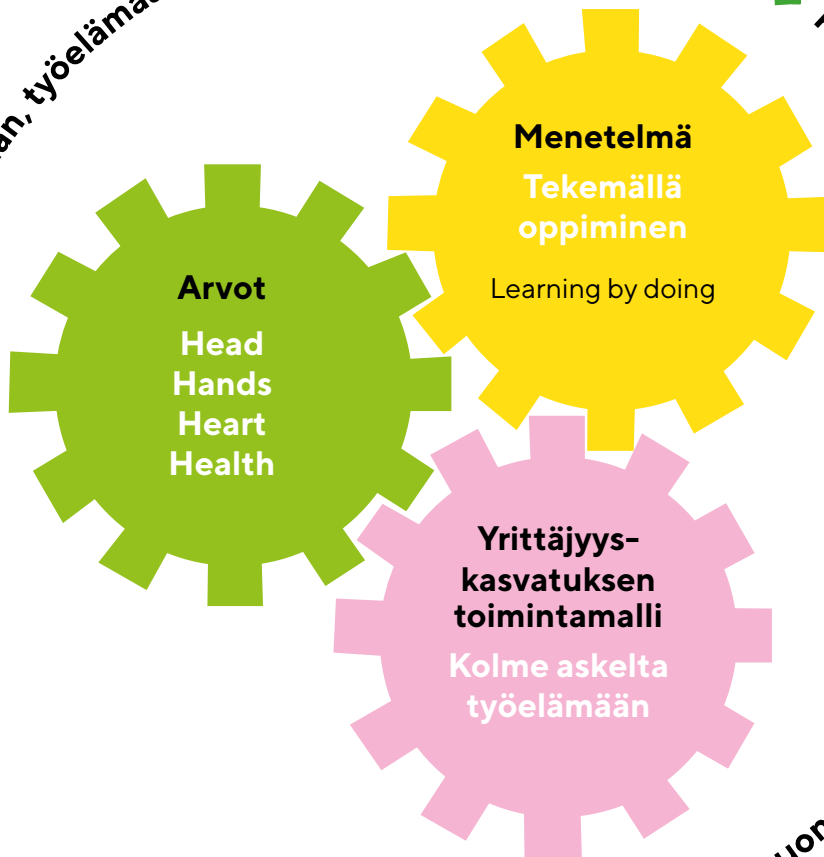
Kasvu kestävään elämäntapaan, työhön ja yrittäjyyteen

4H-toiminta tukee kaikissa ikävaiheissa lapsen ja nuoren kasvua kestävään elämäntapaan, työhön ja yrittäjyyteen. Kestävä elämäntapa tarkoittaa 4H-järjestössä ruokakasvatusta, kädentaitoja, nuorten kestävästä metsä- ja luontosuhteen rakentumisen tukemista sekä kestäviin valintoihin kannustamista.

Kasvu kestävään elämäntapaan, työelämään ja yrittäjyyteen

Kasvatustavoite: aktiivinen, vastuullinen ja yritteliäs nuori!

4H-kasvatusajattelu

Kolme askelta työelämään – yrittäjyyskasvatuksen toimintamalli

Toteutamme paikallisyhdistyksissämme yrittäjyyskasvatusta Kolme askelta työelämään -mallimme mukaisesti. Malli sisältää 4H-toiminnalle määritellyt avaintuotteet: Ryhmätoiminta, 4H-akatemia, Työpaikka ja 4H-yritys.

1. Ryhmätoiminta – arjen taitoja

4H-harrastekerhot ovat ryhmätoiminnan tärkein muoto. Kerhoissa lapset oppivat monipuolisesti kestävään elämäntapaan liittyviä arjen taitoja sekä yritteliään ihmisen perusvalmiuksia. Leirit, kilpailut ja kouluyhteistyö tarjoavat lisää mahdollisuuksia ryhmässä toimimiseen, oppimiseen ja harrastamiseen. TOP-tehtäväsivusto on kerhonohjaajille ja ammattikasvattajille suunnattu, myös lapsille avoin tehtäväpankki. Sen aihepiirit ovat keskeisiä kaikissa Kolme askelta työelämään -mallin vaiheissa. TOP on viesti tekemällä oppimisen toimintamenetelmästäme. Kirjaimet tulevat sanoista Tekemällä Oppii Parhaiten.

2. 4H-akatemia – työelämätaitoja

4H-akatemia on monipuolinen tekemisen ja oppimisen ympäristö 13 – 28-vuotiaille. Se on osaamisen näkyväksi tekemistä, opintopisteitä ja osaamismerkkejä. Akatemia on hyödyllisiä työelämätaitoja, yrittäjyyttä, kansainvälisyyttä, omia projekteja ja tekoja oman elinpiirin, luonnon, ympäristön ja muiden ihmisten hyväksi, vapaaehtoisuutta ja vaikuttamista.

3. Työpaikka ja 4H-yritys – ensimmäisiä työkokemuksia

4H:n kautta jo yli 13-vuotias voi saada ensimmäisen työkokemuksen ja päästä kokeilemaan yrittäjyyttä ohjatusti. Yhdistykset valmentavat nuoria työtehtäviin ja työllistävät nuoria vastuullisesti. Nuori voi työllistyä 4H-yhdistykseen, yhdistyksen kautta tai työllistää itsensä perustamalla oman 4H-yrityksen.

Kolme askelta työelämään

Kasvatustavoite: aktiivinen, vastuullinen ja yritteliäs nuori

1

Ryhmätoiminta - arjen taitoja

- 4H-harrastekerhot, teemakerhot
- Leiritoiminta, kilpailut, koulu yhteistyö

TOP-tehtäväpankki

- Kasvit ja viljely
- Metsä ja luonto
- Eläimet
- Kokkaus ja leivonta
- Käsityö ja teknologia
- Leikki ja liikunta
- Viestintä ja vuorovaikutus
- Ympäristö ja kierrätys

➤ www.toptehtavat.fi

2

4H-akatemia - työelämätaitoja

- Opintopisteitä ja osaamismerkkejä
- Työelämä- ja yrittäjyystaitoja
- Kansainvälisyyttä
- Nuorten omia projekteja ja tapahtumatuotantoa
- Vapaaehtoisuutta
- Vaikuttamismahdollisuuksia

3

Työpaikka

Ensimmäiset työkokemukset 4H-yhdistyksen avulla. 4H on vastuullinen työnantaja.

4H-yritys

- Nuoren oma yritys
- Tukena vapaaehtoinen yritys ohjaaja
- Myynti 50 - 7 000 €/vuosi

Kasvu kestäväan elämäntapaan, työelämään ja yrittäjyyteen

Suomen 4H-liitto

Karjalankatu 2 A, 00520 Helsinki

[facebook.com/
4HSuomi](https://facebook.com/4HSuomi)

[twitter.com/
4HSuomi](https://twitter.com/4HSuomi)

[instagram.com/
4hsuomi](https://instagram.com/4hsuomi)

[youtube.com/
user/4HSuomi](https://youtube.com/user/4HSuomi)